

Bevloggen

Saskia Belleman

JOURNALIST VAN HET JAAR 2024

‘Dat ik met pensioen ga
vind ik wel een maf idee’

In de lente is het zover: einde werkende leven. Maar *Telegraaf*-rechtbank- en juridisch verslaggever Saskia Belleman (1959) gaat echt niet alleen maar genieten van een ondergaande zon in verre oorden. Ze blijft bijvoorbeeld femicide op de kaart zetten. “We moeten met z’n allen scherp blijven.”

INTERVIEW: INGRID SPELT | BEELD: MARK UYL | VISAGIE: ELLEN VAN EXTER

Saskia

“Nee, je hoeft geen blokje om. Ik kom naar beneden,” lacht Saskia tien minuten eerder dan gepland door de telefoon. Twee smalle steile trappen brengen je naar de sfeervolle woonkamer in het monumentale Amsterdamse grachtenpand. Op de eerste verdieping zit echtgenoot Rob (73) achter zijn laptop. “Hij studeert geschiedenis en is inmiddels begonnen aan een promotietraject. Het leven houdt echt niet op na je pensionering,” zal ze later in het gesprek zeggen. Saskia heeft twee dochters uit een eerdere relatie. De oudste is overleden in de negende maand van haar zwangerschap en de jongste (26) studeert psychologie en woont op zichzelf. “Wel lekker in de buurt; ze wappert regelmatig binnen.” Rob is vader van een dochter en zoon, en opa van drie kleinkinderen.

Een snel toiletbezoekje voor ons gesprek toont in een hoekje een aantal boekjes ‘om de tijd te doden’, waaronder *Togataalks 2.0* met luchtige sfeerschetsen over de mens achter het recht van rechter Yolanda Bosman. Met eenzelfde soort missie toert Saskia dit jaar met haar *Telegraaf*-collega Wilson Boldewijn – ze maken samen eveneens de podcast *De zaak ontleed* – en rechtbanktekenaar Petra Urban met hun theatercollege *Naakt voor de rechter* door het land. Ze bespreken spraakmakende rechtszaken, zoals het Marengo-proces, Holleeder en femicide-zaken op een toegankelijke manier aan de hand van de rechtbanktekeningen en -verslaggeving. “Ik wil dat mensen een rechtszaak begrijpen. Na afloop kan het publiek vragen stellen; die interactie is heel inspirerend.”

Journalist van het Jaar

Voor haar rechtbankverslaggeving van talloze zaken (vanaf 2010, en ze is een veelgevraagd genuanceerd deskundige bij talkshows), met maar liefst 280.000 volgers op X, ontving ze

op de valreep van haar journalistieke carrière meerdere prijzen en onderscheidingen. Eén daarvan, de Machiavelliprijs, pronkt op de schouw in haar woonkamer. Een kroon op haar werk voor het jarenlang ‘buffelen’ in de rechtszaal. “Nooit eerder won ik een prijs en nu drie achter elkaar. Het voelde bijna gênant, maar ik was er natuurlijk blij verrast mee.” Ze werd uitgeroepen tot Journalist van het Jaar 2024. De *Telegraaf*-journalist maakt op een didactische wijze de rechtbank toegankelijk voor een groot en breed publiek. Met haar verslaggeving van femicide-zaken en de podcast *Zij is van mij* heeft Saskia bijgedragen aan het op de kaart zetten van femicide in Nederland, aldus de jury. Ze wordt gezien als een ‘heldin’ omdat ze daadwerkelijk verandering in gang heeft gezet binnen de politie, justitie en politiek. In de achtdelige podcastserie *Zij is van mij*, met een gelijknamig boek, gaat ze in gesprek met slachtoffers, nabestaanden, het OM, de politie en advocaten. “Eén keer in de zeven à tien dagen wordt er een vrouw vermoord door meestal haar (ex-)partner of een familielid als het om eerwraak gaat. Als land doen we het gewoon heel slecht als je het vergelijkt met andere landen in Europa. Ik realiseerde me dat nooit tot het aantal vrouwenmoorden op de rechtbankagenda’s me begon op te vallen. Ik dook er dieper in en schrok me dood. Met de podcast *Zij is van mij* wilde ik helder krijgen hoe het zover kon komen.”

Sommige reaguurders op X menen dat het uit de islamitische hoek komt? Klopt dat beeld?

“Nee! ‘Het is een geïmporteerd probleem’, ‘Sluit alle AZC’s en grenzen, probleem opgelost’, dat soort reacties krijg ik vaak. Nou, *dream on*. De gevallen van eerwraak groeien wel licht, maar het is niet zo dat femicide vooral in de groep ►

‘Ik wil dat mensen
rechtszaken
begrijpen’

mensen met een etnische achtergrond moet worden gezocht. En het komt in alle lagen van de bevolking voor. Andersom gebeurt het ook, maar een vrouw komt zelden tot moord. Het gaat vaak om narcistische mannen, die hun vrouw jarenlang proberen te isoleren, controleren en emotionele dwang uitoefenen. Dat gedrag sluipt erin; voor je het weet zit je er middenin en zie je je vriendinnen en familie minder. Moeten vrouwen hun baan opgeven omdat er kinderen komen. Als een vrouw zélf de keuze maakt om niet te werken en voor de kinderen te zorgen, is het natuurlijk anders. Dat is met wederzijds goedvinden, maar zodra een vrouw het gevoel heeft dat ze in een huwelijksgevangenis zit, is het niet oké. Ze wil het anders, maar het mág niet. Er is sprake van dwingende controle en psychische terreur. ‘Ga bij hem weg,’ is te makkelijk gezegd.”

Jij bent die held die verandering in het systeem in gang heeft gezet.

“Niet ik alleen. Voormalig staatssecretaris Ingrid Coenradie en politica Songül Mutluer hebben femicide politiek op de agenda gezet. Signalen uit meerdere hoeken kwamen samen en dat heeft impact gemaakt. Uit de rechtszaken bleek dat vrouwen, of hun omgeving, in het voortraject eindeloos aan de bel hebben getrokken bij politie of hulpinstanties als er sprake was van geweld in het gezin. Instanties werken langs elkaar heen. Hoe kan dit? Vaak wordt een vrouw niet serieus genomen en weggezet als hysterisch of labiel. Die houding begint langzaam te veranderen door alle aandacht voor dit onderwerp. Overigens begint gedragsverandering bij jongens en mannen thuis bij de opvoeding van het kind.”

Maak je je weleens zorgen over de veiligheid van jouw dochter? Jij hoort alle ellendige verhalen tot in detail.

“Ik probeer haar leven niet extra zwaar te maken door overal beren op de weg te zien. Maar ik kom natuurlijk niet onder de gedachte uit. Ik ben

me heel erg bewust van wat er allemaal kan gebeuren. Gelukkig gaat het negen van de tien keer wel goed, maar die uitzondering kan je treffen. En als het gaat om relaties: ik heb haar opgevoed met de wetenschap dat het niet normaal is als een man je van alles gaat verbieden. Een relatie moet op basis van gelijkwaardigheid zijn. En ik heb haar meegegeven dat het belangrijk is om als vrouw je eigen broek op te houden.”

Saskia groeide zorgeloos op met een oudere broer, die nu in Frankrijk woont, en een jongere zus en broer in Egmond aan Zee. “En dat realiseerde ik me vooral nadat ik als leerling-journalist op mezelf was gaan wonen. In de lente en zomer wandelden we na school altijd door naar het strand waar mijn moeder al zat met een tas broodjes. Zo gezellig. Mijn vader was druk met het huis-aan-huisblad dat hij uitgaf en de drukkerij. Op mijn 12de had ik mijn eigen rubriek in zijn krant. Thuis liepen werk en privé altijd door elkaar heen; dat is bij mij net zo. Als journalist heb je ook geen negen-tot-vijfbaan.” Studeren was geen vanzelfsprekendheid in het hechte gezin. Voor meisjes werd het min of meer als overbodig gezien. “Mijn ouders waren traditioneel: jongens verdienden het geld en vrouwen trouwden en zorgden voor de kinderen. Studeren werd niet aangemoedigd, maar ook niet tegengewerkt. Ik was het huis al uit toen ik in mijn avonduren studeerde voor tolk-vertaler en docent Engels, en later in mijn carrière Nederlands recht.”

‘Vaak wordt een VROUW niet serieus genomen en weggezet als hysterisch of labiel’

Spelen je ouders een grote rol in je leven?

“Mijn vader is vlak voor de coronacrisis overleden en mijn 93-jarige moeder woont nog steeds zelfstandig in mijn geboortedorp. We hebben een goede band. Mijn moeder kan zelfstandig blijven wonen, omdat mijn zus in de buurt woont en haar helpt. Mijn jongste broer en ik zijn er elk weekend. En mijn moeder heeft gelukkig veel aanloop. Het overlijden van mijn vader was een heel slechte timing. Na zo’n lang huwelijk stond ze er alleen voor en er werd met covid geadviseerd om ouderen niet te bezoeken. We zijn dit wel met alle voorzorgsmaatregelen blijven doen; doodgaan van eenzaamheid is ook erg. Ik teken voor de manier

waarop zij oud wordt: nooit klagen, ze is altijd blij om je te zien en geeft je nooit het gevoel dat je vaker langs moet komen. We gaan allemaal met plezier naar haar toe.”

Mis je je vader?

“Zijn dood heeft uiteraard een gat geslagen in mijn leven, ook al heb ik het een plekje gegeven. Op mijn mobiel krijg ik van die automatische fototerugblikken en dan zie ik hem zitten in ons vakantiehuisje. In de zomer verblijven we er regelmatig en komt familie langs om te eten. Dan slik ik wel even een brok weg, omdat hij er nooit meer bij zal zijn. Tegelijkertijd zijn het mooie herinneringen.” ►

10X KORT

In de koelkast?

“Hummus.”

Altijd bij je?

“Leesbril.”

Trots op?

“Mijn dochter.”

Hekel aan?

“Gekookte witlof.”

Groot voorbeeld?

“Heb ik niet.”

Buikpijndossier?

“Femicide.”

Leuke podcast?

“*Napleiten*.”

Onweerstaanbaar?

“Rob.”

Ontspannen met?

“Een goed boek.”

Levensmotto?

“Het glas is altijd halfvol.”

‘We zijn nooit een gezin geweest waarin emoties werden gedeeld. Zelf doe ik dat wel met mijn

dochter’

Deel je zulke emoties met je moeder?

“Herinneringen aan mijn vader deel ik met haar, maar we zijn nooit een gezin geweest waarin emoties werden gedeeld. Zelf doe ik dat wel met mijn dochter, en andersom. Het is typisch iets van die generatie, hoor ik ook om mij heen. Mijn ouders waren van het niet lullen maar poetsen en deden praktische dingen voor mij, ook na het overlijden van mijn oudste dochter. Ze ondersteunden mij op hun manier.”

Na het overlijden van haar eerste kind belandde Saskia in een rollercoaster. Het overlijden was een enorme schok en hakte erin. “Opeens was alles anders.” Erna kreeg ze twee miskramen en dacht ze dat het moederschap niet voor haar was weggelegd. “Ik ging mezelf verwijten dat ik te lang had gewacht; ik was al eind dertig.” Twee jaar later raakte ze toch weer zwanger en durfde ze voorzichtig blij te zijn. “In je achterhoofd zit toch altijd dat stemmetje dat het weer mis kan gaan. Als ze maar leeft, stond voorop. Voor mij maakte het niet uit of ze alle vingertjes en teentjes had. Ik was blij met iedere levende baby. ‘Het is toch nog goed gekomen,’ reageerden sommige mensen. Natuurlijk was ik blij, maar bij deze opmerking voelde ik ook het verdriet dat ik een andere dochter verloren had. Voor mij was mijn eerste kind er ook nog. Mensen vinden het een lastig onderwerp, en dat is het ook. Een collega overkwam het jaren later en ik dacht altijd dat ik de juiste woorden wel wist, omdat ik het zelf had meegemaakt. Dat was niet zo. Ook ik had moeite om iets te schrijven en wist niet wat hij nodig had. Dat kan voor iedereen anders zijn. Na het overlijden van mijn baby ging ik vrij snel aan het werk. Ik wilde in elk geval één onderdeel van mijn leven normaal krijgen. De rest van mijn wereld stond al op z’n kop...”

Saskia breekt en vecht tegen haar tranen. Ze vervolgt: “Ik was vooral bezig met mijn leven op de rit te krijgen. De relatie met de vader van de meisjes overleefde het niet. Allebei verwerkten we ons verdriet op een andere manier ►

CV

- 1959** Geboren in Egmond aan Zee
- 1971** Petrus Cansius College Alkmaar
- 1976** Volgt opleidingen tolk-vertaler Engels en MO Engels en studeert later Nederlands recht in de avonduren
- 1977-1980** Verslaggever *Noordhollands Dagblad*, *De Zaanlander*
- 1980-1986** Verslaggever *Zwolse Courant*
- 1986-2001** Chef nieuwsdienst ANP
- 1998** Geboorte dochter
- 2000** Geboorte dochter
- 2001-2004** Nieuwschef *De Telegraaf*

- 2004-2010** Chef nieuwsdienst *De Telegraaf*
- 2010-heden** Rechtbank- en juridisch verslaggever *De Telegraaf*. Ze verschijnt regelmatig als deskundige in talkshows
- 2021-heden** Maakt samen met Wilson Boldewijn de podcast *De zaak ontleed*
- 2023** Wint Amsterdamse Dekenprijs
- 2024** Wordt onderscheiden met de NVSA Anker & Ankerprijs en maakt de prijswinnende (Dutch Podcast Award) podcast *Zij is van mij*. Wordt uitgeroepen tot Journalist van het Jaar
- 2025** Ontvangt de Machiavelliprijs 2024 en schrijft *Zij is van mij* naar de gelijknamige podcast. Wordt benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau
- 2026** Toert met Wilson Boldewijn en Petra Urban langs de theaters met *Naakt voor de rechter*

en we raakten van elkaar verwijderd. Het trok een te zware wissel op de relatie. Sommige stellen komen er sterker uit, anderen niet.”

Heb je een ritueel om haar te herdenken?

“Op haar geboorte- en sterfdag probeer ik geen afspraken te maken. Op die dag ben ik niet mezelf en zoek ik de stilte.”

Saskia leerde Rob kennen op de Amsterdamse redactie van het ANP. Een leuke vent, die een heel goede chef was, vertelt ze. Jaren later ontdekten ze dat er iets moois opbloeide. In die tijd waren ze beiden gescheiden, hij inmiddels hoofdredacteur en zij chef nieuwsdienst. “We spraken elkaar vaker vriendschappelijk en gingen eens uiteten. Onze liefde groeide langzaam. We waren daarin ook voorzichtig: een liefdesrelatie op de werkvloer is onhandig. Hoewel het door de directie niet als reden werd gezien om elders een andere baan te zoeken. Of ik dat nu zou zijn of hij. Toch nam ik het aanbod van *De Telegraaf* aan om daar chef nieuwsdienst te worden. De switch naar *De Telegraaf* beviel; ik kreeg er alle ruimte. Na een paar jaar ging ik werken als rechtbank-verslaggever. Ik miste het schrijven enorm; en bij het recht ligt mijn werkelijke passie. Aan de andere kant was die leidinggevende baan een tijdlang ook fijn. Het moest zo zijn: ik had meer ruimte en regelmaat voor de zorg en opvoeding van mijn dochter.”

Vormden jullie een samengesteld gezin?

“Nee. Robs kinderen zijn een stuk ouder dan mijn dochter, en waren het huis al uit op het moment dat wij een relatie kregen. Ze pasten wel regelmatig op haar. Heel leuk, want zo kregen ze een sterke band met elkaar, eentje die niet meer weggaat. Ze beschouwen elkaar als broer en zussen. Mijn dochter heeft twee mama’s en papa’s, zo ziet ze Rob en de partner van haar vader ook. Rob is al vanaf haar 3de in haar leven. We betrokken onze kinderen niet direct in de relatie. Omdat we het rustig hebben aangepakt, is het waarschijnlijk goed gegaan. Met mijn ex-partner heb ik altijd goed contact gehouden. Samen hebben we een kind en voor

haar wilden we het goed regelen. Onze problemen mochten niet haar problemen zijn, en dat is gelukt.”

Wat maakt Rob en jou een goed stel?

“Met Rob kan ik overal over praten en onze humor is een verbindende factor. We laten elkaar vrij in ons doen en laten, stimuleren elkaar en zijn geïnteresseerd in hetgeen ons bezighoudt. Eindeloos kan ik luisteren naar zijn verhalen over zijn promotieonderzoek naar armoede onder Joodse Amsterdammers in de vorige eeuw. Andersom is hij geïnteresseerd in mijn werk. Het scheelt ook dat we uit hetzelfde vak komen. We hebben altijd van elkaar begrepen dat we geen negen-tot-vijf-baan hebben. Die discussie hoef ik nooit te voeren.”

Vind je ouder worden lastig?

“Nou, dat ik met pensioen ga, vind ik wel een maf idee. De wereld ligt open en ik kan nog zoveel dingen doen, is niet meer zo. Aan dat idee moet ik wennen. Aan de andere kant: als ik naar Rob kijk, kan er nog van alles.”

Meer boeken schrijven misschien?

“Wellicht. Het grensvlak tussen journalistiek en rechtspraak blijft boeiend. Op dat vlak wil ik dingen blijven doen zoals het maken van verdiepende podcasts. Daarnaast zal ik rechtszaken blijven volgen voor talkshows. Ik overweeg ook door te gaan met twitteren over bijgewoonde rechtszaken en ik blijf femicide op de kaart zetten. We moeten met z’n allen scherp blijven. Privé wil ik met Rob meer leuke dingen doen, zoals vaker naar musea gaan en een mooie lange reis maken. En, ik hoop dat ik net als mijn moeder op hoge leeftijd thuis kan blijven wonen. Desnoods met een traplift...” ■

‘Met **Rob** kan ik overal over praten en onze humor is de verbindende factor’

